

Streszczenie pracy doktorskiej pt: "Wpływ peryferyjności na rozwój społeczno-gospodarczy obszarów wiejskich województwa małopolskiego" (The effect of remoteness on the socio-economic development of rural areas in Lesser Poland)

Autor: Marcin Semczuk

Zachodzące dynamiczne zmiany społeczno-gospodarcze na obszarach wiejskich w Polsce cechują się rozkładem przestrzennym na osi centrum-peryferie. Koncentracja pozytywnych i negatywnych czynników rozwojowych prowadzi do pogłębiających się dysproporcji, które wprowadzają wiele wiejskich obszarów na ścieżkę degradacji ekonomicznej i społecznej. W szczególności proces ten dotyczy wsi położonych peryferyjnie. Dlatego też, celem niniejszej pracy było ustalenie w jakim stopniu peryferyjność położenia decyduje o możliwościach rozwoju społeczno-gospodarczego obszarów wiejskich. Dla realizacji celu pracy skonstruowano wskaźnik peryferyjności bazujący na potencjale ludnościowym i zestawiono otrzymany wynik z poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego dla obszarów wiejskich. Dodatkowo zostały przeprowadzone badania terenowe w wybranych wsiach peryferyjnych, dzięki którym ustalono najważniejsze bariery dla rozwoju endogenicznego, który uznawany jest za kluczowy czynnik w odchodzeniu od tradycyjnych funkcji rolniczych na rzecz rozwoju wielofunkcyjnego. Obszarem badań było 127 gmin wiejskich i 39 obszarów wiejskich gmin miejsko-wiejskich w województwie małopolskim według podziału administracyjnego z 2013 roku. Uzyskane wyniki świadczą o istotnej statystycznie zależności poziomu rozwoju z poziomem peryferyjności obszarów wiejskich. Natomiast za główne bariery rozwojowe uznano m.in.: odpływ młodych osób, narastanie migracji zarobkowych czy dewastacje więzi społeczności lokalnych.

The dynamic socio-economic changes in rural areas in Poland are characterized by a spatial distribution on the center-periphery axis. The concentration of positive and negative development factors leads to deepening disparities that bring many rural areas into the path of economic and social degradation. In particular, this process affects rural peripheries. Therefore, the purpose of this paper was to determine to what extent the peripherality of the location determines the opportunities for socio-economic development of rural areas. For the purpose of the work, a periphery indicator based on population potential was constructed and the result obtained was compared with the level of socio-economic development in rural areas. In addition, field studies have been carried out in selected peripheral villages, which have identified the most important barriers to endogenous growth, which is considered a key factor in moving away from traditional agricultural functions in favor of multifunctional development. The study area was 127 rural municipalities and 39 rural urban-rural municipalities in Małopolskie Voivodship according to administrative division of 2013. The results obtained show a statistically significant relationship between the level of development and the level of rural peripheries. Moreover, the main barriers to development are, among others, the outflow of young people, the rise of economic migration and the devastation of local community ties.